Zarządzenie nr 59
Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych
z dnia 7 września 2012 roku

w sprawie stażu absolwentów w Lasach Państwowych

znak: GK-1103- 20 /12

SEKRETARIAT DYREKTORA
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
w Zielonej Górze
data wpływu 18. 09. 2012
nr kontroli wpływu 574

Na podstawie art. 33 pkt 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity - Dz. U. z 2011 r. Nr 12 poz. 59 z późniejszymi zmianami) oraz § 6 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, nadanego zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r. zarządzam, co następuje:

§ 1.

1. Wprowadza się do stosowania w Lasach Państwowych zasady przyjmowania absolwentów szkół średnich i wyższych leśnych na staż, jego przebiegu i zaliczania.
2. Absolwenci szkół innych niż leśne mogą być przyjmowani na staż w przypadku wystąpienia potrzeb kadrowych na absolwentów z określonym wykształceniem. Zasady przyjmowania na staż absolwentów szkół innych niż leśne, jego przebiegu i zaliczenia określi dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych, z uwzględnieniem § 5 pkt. 2.

§ 2.

1. Przepisy niniejszego zarządzenia nie dotyczą absolwentów szkół leśnych, kierowanych na staż do jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych w ramach lokalnych lub rządowych programów aktywizacji zawodowej, z zastrzeżeniem pkt. 2.
2. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość uzupełnienia stażu do pełnych 12 miesięcy i zdania egzaminu stażowego przez absolwenta, o którym mowa w pkt. 1, na zasadach określonych w niniejszym zarządzeniu.

§ 3.

Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o:

a) absolwencie – należy przez to rozumieć osobę, o której mowa w § 1 pkt 6 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe z dnia 29 stycznia 1998 r., z późniejszymi zmianami;
b) jednostce organizacyjnej – należy przez to rozumieć podstawową jednostkę organizacyjną Lasów Państwowych właściwą do odbywania stażu tj. nadleśnictwo, z zastrzeżeniem postanowień § 4 pkt 11 oraz § 9.

§ 4.

1. Absolwenci szkół średnich i wyższych leśnych, w celu odbycia stażu, są zatrudniani w jednostkach organizacyjnych na czas określony na stanowisku stażysty – przy uwzględnieniu przez kierownika jednostki bieżącej i przewidywanej sytuacji

ekonomicznej tej jednostki.

2. Staż w Lasach Państwowych można odbywać tylko raz i trwa on 12 miesięcy, z zastrzeżeniem § 4 pkt 3 i § 9.
3. W przypadku wzorowego przebiegu stażu, odbywanego wyłącznie w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych, kierownik jednostki - na wniosek stażysty - ma prawo skrócenia stażu do 9 miesięcy.
4. W celu przyjęcia na staż absolwenci składają do jednej wybranej regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych następujące dokumenty:
   a) absolwenci średnich szkół leśnych: podanie o przyjęcie na staż, kopię świadectwa ukończenia szkoły średniej oraz kopię dyplomu potwierdzającego uzyskanie tytułu zawodowego,
   b) absolwenci wyższych szkół leśnych: podanie o przyjęcie na staż, kopię dypłomu ukończenia studiów lub zaświadczenie o ich ukończeniu.
5. Kandydaci na staż, do dokumentów, o których mowa w § 4 pkt 4 dołączają:
   - oświadczenie z klauzulą o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych dla potrzeb niezbędnych do realizacji procedur przyjmowania na staż, zgodnie z Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jednolity – Dz. U. z 2002 r. Nr 101 poz. 926, z późn. zm.);
   - oświadczenie o nieodbywaniu stażu w Lasach Państwowych w przeszłości.
6. Na żądanie regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych prowadzącej nabór na staż, absolwent jest zobowiązany do przedłożenia do wglądu oryginałów dokumentów, o których mowa w § 4 pkt 4, w celu dokonania potwierdzenia ich zgodności z oryginałem.
7. Regionalne dyrekcje Lasów Państwowych kierują absolwentów do odbycia stażu w nadzorowanych jednostkach organizacyjnych, na podstawie zgłoszonego przez te jednostki zapotrzebowania na stażystów.
8. Ustala się, że limit liczby absolwentów przyjmowanych na staż wynosi średnio po dwie osoby rocznie na nadleśnictwo zgrupowane w regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych, z możliwością zwiększenia lub zmniejszenia ww. limitu w planie finansowo-gospodarczym na dany rok kalendarzowy, w zależności od bieżącej i prognozowanej sytuacji ekonomicznej.
9. W przypadku zgłoszenia się liczby absolwentów przekraczającej limit wolnych miejsc przyjęty w danym roku, przeprowadza się na szczeblu regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych, dodatkowy egzamin kwalifikujący na staż, odrębnie dla absolwentów szkół średnich leśnych i absolwentów szkół wyższych leśnych.
10. Formę dodatkowego egzaminu kwalifikującego na staż oraz zasady jego zaliczenia określi dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych.
11. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych i dyrektorzy regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych mogą zatrudniać absolwentów na okres stażu odpowiednio w biurze Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych oraz biurach regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych w przypadkach uzasadnionych potrzeb kadrowych. W tych przypadkach program stażu, przebieg i zaliczenie odbywa się na zasadach określonych przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych lub dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych, z uwzględnieniem uregulowań niniejszego zarządzenia.

§ 5.

1. Staż dla absolwentów szkół leśnych przebiega według ramowych programów stażu, stanowiących załączniki nr 1 i nr 2 do niniejszego zarządzenia.
2. Programy stażu dla stażystów - absolwentów szkół innych niż leśne ustala kierownik jednostki, w której stażysta jest zatrudniony.
3. Programy stażu dla stażystów odbywających staż w biurze Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i biurach regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych ustalają indywidualnie kierownicy tych jednostek na podstawie ramowych programów stażu.

§ 6.

1. Kierownik jednostki zatrudniającej stażystę, wyznacza opiekuna stażysty (stażystów), który jest odpowiedzialny za przebieg i realizację programu stażu.
2. Opiekun stażu winien zajmować stanowisko zaliczone do Służby Leśnej, posiadać odpowiednią wiedzę i doświadczenie zawodowe dające gwarancję właściwej realizacji programu stażu oraz legitymować się wykształceniem:
   - co najmniej średnim, jeżeli sprawuje opiekę nad stażystami - absolwentami średnich szkół,
   - wyższym, jeżeli sprawuje opiekę nad stażystami - absolwentami szkół wyższych.
3. Opiekun stażysty (stażystów) w nadleśnictwie otrzymuje miesięcznie dodatkowe wynagrodzenie za nadzór nad przebiegiem stażu, w wysokości 15% stawki wyjściowej obowiązującej dla pracowników Lasów Państwowych za jednego stażystę oraz 5% tej stawki za każdego kolejnego stażystę.

§ 7.

Przebieg stażu jest rejestrowany w „dzienniku przebiegu stażu", którego wzór stanowi załącznik nr 3 do zarządzenia. Dziennik przebiegu stażu jest przechowywany w jednostce, w której stażysta odbywał staż.

§ 8.

1. Warunkiem ukończenia stażu jest pozytywny wynik egzaminu, zwanego dalej „egzaminem stażowym", który składa się z oceny poziomu wiedzy i umiejętności nabytych w czasie stażu oraz oceny zaangażowania stażysty w realizacje programu stażu. Egzamin stażowy przeprowadza się w ciągu ostatnich trzech tygodni okresu stażu.
2. Egzamin stażowy przeprowadza komisja powoływana przez kierownika jednostki, w której stażysta odbywa staż.
3. Zadaniem komisji jest przeprowadzenie egzaminu kończącego staż, sporządzenie protokołu z jego przebiegu, zawierającego wnioski o zaliczenie lub nie zaliczenie stażu.
4. W przypadku pozytywnego wyniku egzaminu kończącego staż, stażysta otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu stażu, zawierające syntetyczną ocenę w skali od 1do 10, na którą składa się ocena przebiegu stażu oraz ocena wiedzy i kompetencji zawodowych stażysty, gdzie ocena „10" oznacza ocenę najwyższą. Wzór zaświadczenia stanowi załącznik nr 4 do zarządzenia.
5. W przypadku negatywnego wyniku egzaminu stażowego stażyście przysługuje

odwołanie w terminie do 7 dni od dnia jego przeprowadzenia, do kierownika jednostki organizacyjnej Lasów Państwowych wyższego szczebla, który może odwołanie odrzucić lub zarządzić powtórny egzamin przed powołaną przez siebie komisją odwoławczą w składzie ustalonym przez siebie.

6. Powtórny egzamin przeprowadza się w terminie nie późniejszym niż 1 miesiąc od daty wpływu odwołania stażysty.
7. Wynik powtórnego egzaminu kończącego staż jest ostateczny.

§ 9.

1. W drodze indywidualnej decyzji Dyrektor Generalny Lasów Państwowych może zaliczyć na poczet stażu w Lasach Państwowych, okres zatrudnienia absolwenta w zakładach Lasów Państwowych o zasięgu krajowym i regionalnym oraz w podmiotach i instytucjach, w tym zagranicznych, związanych z leśnictwem i/lub prowadzących działalność w zakresie gospodarki leśnej i leśnictwa, w tym: parkach narodowych, instytucjach naukowych działających w zakresie leśnictwa, Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Biurze Nasiennictwa Leśnego, szkołach leśnych, zakładach usług leśnych, komórkach ds. leśnictwa w organach samorządu terytorialnego.
2. Na poczet stażu w Lasach Państwowych, zalicza się z okresu zatrudnienia, o którym mowa w punkcie 1, nie więcej niż 6 miesięcy.
3. W celu zaliczenia na poczet stażu okresu zatrudnienia, o którym mowa w punkcie 1, absolwent składa do Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, w czasie trwania tego zatrudnienia lub w okresie nie przekraczającym trzech miesięcy od daty zakończenia tego zatrudnienia, następujące dokumenty:
   - podanie o zaliczenie okresu zatrudnienia na poczet stażu w drodze indywidualnej decyzji,
   - kopię świadectwa ukończenia szkoły średniej oraz kopię dyplomu potwierdzającego uzyskanie tytułu zawodowego - w przypadku absolwentów szkół średnich oraz kopię dyplomu ukończenia studiów wyższych - w przypadku absolwentów szkół wyższych w celu potwierdzenia posiadania statusu absolwenta, w rozumieniu w § 1 pkt 6 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe z dnia 29 stycznia 1998 r., z późniejszymi zmianami;
   - zaświadczenie/świadectwo pracy potwierdzające okres zatrudnienia i zajmowane stanowisko;
   - zaświadczenie instytucji, w której absolwent był/jest zatrudniony, zawierające szczegółowe informacje na temat zakresu zadań i czynności, jakie absolwent wykonywał w okresie zatrudnienia (w przypadku zatrudnienia w instytucji zagranicznej zaświadczenie to winno być przetłumaczone na język polski).
4. Zaliczenie, o którym mowa w punkcie 1, odbywa się na podstawie oceny stopnia zgodności realizowanych zadań w okresie zatrudnienia, z ramowym programem stażu dla absolwentów wyższych lub średnich szkół leśnych i zostaje potwierdzone pisemnym zaświadczeniem.
5. Absolwenci, którym został zaliczony okres zatrudnienia, o którym mowa w punkcie 1, zobowiązani są do odbycia stażu uzupełniającego do pełnych 12 miesięcy w

jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych, na zasadach określonych w niniejszym zarządzeniu i przystąpienia do egzaminu stażowego, o którym mowa w § 8, przy czym w okresie tego stażu stażysta powinien zrealizować przede wszystkim te części ramowego programu, które nie zostały zrealizowane w okresie zatrudnienia zaliczonego na poczet stażu.

6. Zaliczeniu podlegają okresy zatrudnienia, o których mowa w pkt. 1, rozpoczęte przed wejściem w życie niniejszego zarządzenia, nie wcześniej niż 9 miesięcy wstecz, począwszy od miesiąca poprzedzającego miesiąc wejścia w życie niniejszego zarządzenia.

§ 10.

1. W przypadku wystąpienia przerwy w trakcie zatrudnienia stażysty spowodowanej długotrwałą chorobą (powyżej 30 dni) lub urlopem macierzyńskim, kierownik jednostki Lasów Państwowych, na podstawie oceny dotychczasowego przebiegu stażu i stopnia realizacji programu stażu może dopuścić stażystę do egzaminu stażowego.
2. W przypadku, o którym mowa w pkt. 1 kierownik jednostki Lasów Państwowych może zawrzeć jednokrotnie dodatkową umowę o pracę, na okres odpowiadający okresowi przerwy w odbywaniu stażu, w celu uzupełnienia stażu do pełnych 12 miesięcy i zdania egzaminu stażowego.

§ 11.

Osoby, które nie są absolwentami w rozumieniu przepisów zarządzenia, są zatrudniane w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych w trybie i na zasadach ogólnych.

§ 12.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania z zastrzeżeniem, że w stosunku do stażystów, którzy zostali przyjęci na staż przed dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia oraz w stosunku do naborów na staż organizowanych przez regionalne dyrekcje Lasów Państwowych, rozpoczętych przed wejściem w życie niniejszego zarządzenia, mają zastosowanie przepisy dotychczasowe.

§ 13.

Traci moc Zarządzenie nr 59 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, z dnia 26 sierpnia 2009 roku w sprawie stażu absolwentów szkół oraz ich zatrudniania w Lasach Państwowych (znak: GK-1103-21/09).

DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH

mgr inż. Adam Wasiak

Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 59
Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych
z dnia 7. września 2012 roku
w sprawie stażu absolwentów w Lasach Państwowych.

## Ramowy program stażu absolwentów średnich szkół leśnych

### I. Ogólne założenia stażu:

Głównym celem stażu jest przygotowanie stażysty do pracy w Lasach Państwowych. Stażysta zapoznaje się z zadaniami leśnictwa i nadleśnictwa, warunkami ich realizacji oraz w fazie początkowej stażu wykonuje prace pod nadzorem (niesamodzielnie), a w dalszych fazach powierza się stażyście zadania do samodzielnego wykonywania. Proponuje się zapoznawanie stażysty z następującymi zagadnieniami:

a) ocena stanu lasu i zasady planowania zadań gospodarczych w oparciu o plan urządzenia lasu;
b) dokonywanie bilansu potrzeb materiałowych np. zapotrzebowania na sadzonki, środki ochrony lasu, materiały itp.;
c) sposoby i metody zapewnienia możliwości wykonania zadań (stosowanie ekologicznych technologii, współpraca z jednostkami usługowymi, z miejscową ludnością, samorządami i administracją publiczną);
d) kierowanie wykonaniem określonego zadania lub zespołem zadań (np. zalesieniami, konkretnym zabiegiem pielęgnacyjnym lub ochronnym, pracą z zakresu pozyskania drewna);
e) zapewnienie bezpiecznych warunków wykonywania prac leśnych, w tym poprzez właściwy nadzór i kontrolę przestrzegania zasad bhp;
f) praktyczna znajomość instrukcji i umiejętność obsługi rejestratora leśniczego oraz wprowadzanie do SILP dokumentów źródłowych stosowanych w leśnictwie;
g) zapoznanie z zasadami pracy z SILP na poziomie leśnictwa, sporządzanie dokumentacji związanej z planowaniem - w oparciu o rejestrator leśniczego, realizacją i odbiorem wykonanych prac oraz ze sprawozdawczością (np. opracowywanie wniosków gospodarczych, harmonogramów - planów prac zalesieniowych, sporządzanie sprawozdań, wypełnianie druków dotyczących np. wyników badań zapędraczenia gleby, jesiennych poszukiwań szkodliwych owadów, kart sygnalizacyjnych, wykazów odbiorczych drewna, kwitów wywozowych, wykazów robót, dokumentacji płacowej) w kontekście stosowania SILP;
h) zasady korzystania ze środków pomocniczych (np. operatu urządzeniowego, instrukcji, obowiązujących zasad wykonywania prac leśnych wprowadzonych zarządzeniami Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, dyrektora

regionalnej dyrekcji LP, nadleśniczego);

i) zasady współpracy z policją, Strażą Leśną, szkołami, instytucjami i organizacjami społecznymi działającymi w zakresie ochrony środowiska i przyrody, w celu zapewnienia właściwego współdziałania, wzajemnej pomocy, wymiany doświadczeń i informacji o zagrożeniach dla lasu.

**II. Szczegółowe zagadnienia stażu:**

Realizacja programu powinna wynikać z kalendarza prac leśnych. Staż należy wzbogacić o zagadnienia, nie ujęte w programie, a występujące w nadleśnictwie i leśnictwie - miejscu pracy stażysty.

1. Przyrodniczo-leśne, organizacyjne, materialne warunki działalności nadleśnictwa i leśnictwa.

a) zapoznanie się z planem urządzenia gospodarstwa leśnego, mapą drzewostanową, objazd nadleśnictwa i leśnictwa, posługiwanie się mapą numeryczną,
b) zapoznanie się z bazą techniczną nadleśnictwa, leśnictwa,
c) zapoznanie się z innymi, szczególnymi rodzajami działalności nadleśnictwa,
d) zapoznanie się z regulaminem organizacyjnym nadleśnictwa, systemem zarządzania i przepływu informacji, udział w naradach leśniczych, szkoleniach, instruktażach organizowanych w nadleśnictwie, leśnictwie,
e) zapoznanie się z zadaniami poszczególnych komórek organizacyjnych nadleśnictwa, kompetencjami i obowiązkami pracowników, w tym Służby Leśnej,
f) współpraca nadleśnictwa z leśnictwem - leśnictwo częścią składowa nadleśnictwa, współzależności, współpraca.

2. Hodowla lasu.

a) selekcja i nasiennictwo: drzewostany i plantacje nasienne, drzewa mateczne, zasady wyboru i prowadzenia w nich gospodarki, organizacja zbioru szyszek i nasion, odbiór, wstępna ocena nasion, ich przechowywanie, wysyłka do wyłuszczarni, pobieranie próbek nasion do oceny, przysposabianie nasion do wysiewu, sporządzanie bilansu materiału siewnego,
b) zakładanie i prowadzenie plantacji nasiennych,
c) szkółkarstwo:
- organizacja gospodarki szkółkarskiej w nadleśnictwie, leśnictwie,
- określanie zadań gospodarki szkółkarskiej,
- prace w szkółkach,
- ocena udatności zasiewów i materiału sadzeniowego,
- ochrona szkółek,
- produkcja wegetatywnego materiału sadzeniowego (zrzezów),
- rodzaje rębni w leśnictwie i nadleśnictwie,

d) odnowienia i zalesienia:
- prace przygotowawczo - organizacyjne (określenie potrzeb w zakresie zatrudnienia na okres odnowień i zalesień, potrzeb na materiał sadzeniowy,

sprzęt techniczny itd.),
- przygotowanie gleby pod odnowienia i zalesienia (stosowane w danym nadleśnictwie i leśnictwie oraz wybór właściwego sposobu przygotowania),
- problematyka odnowień naturalnych (wybór drzewostanów do odnowień naturalnych, inicjowanie i prowadzenie tych odnowień, ocena skuteczności zabiegów hodowlanych wspomagających odnowienie naturalne, podejmowanie decyzji o uzupełniających odnowieniach sztucznych),
- ocena udatności upraw, sposób przeprowadzania oraz planowanie poprawek i uzupełnień w uprawach, określanie przyczyn obniżenia udatności nasadzeń,

e) dolesianie luk, wprowadzanie podsadzeń i podszytów,

f) pielęgnacja lasu

- ręczne i mechaniczne sposoby pielęgnacji upraw - spulchnianie gleby, niszczenie chwastów (w tym chemiczne),
- cięcia pielęgnacyjne - normowanie zagęszczenia młodników oraz odnowień naturalnych, regulowanie składu gatunkowego i zadrzewienia, zabiegi podnoszące jakość pojedynczego drzewa, utrzymywanie dobrego stanu zdrowotnego lasu, regulowanie struktury gatunkowej oraz zmieszania drzewostanu,
- wyznaczanie drzew do usunięcia, rozpoznawanie negatywnych cech upraw, młodników, drzewostanów i pojedynczych drzew,
- praktyczne kojarzenie cięć pielęgnacyjnych z użytkowaniem lasu,
- melioracje leśne, nawożenie, wapnowanie, umiejętność wnioskowania o potrzebie i zakresie zastosowania danego zabiegu na konkretnych przykładach.

3. Ochrona lasu.

a) wyrabianie umiejętności praktycznej oceny stanu zdrowotnego i sanitarnego lasu oraz rozpoznawanie czynników szkodotwórczych,

b) zapoznanie się z przykładami stosowania metod ograniczania populacji szkodliwych owadów i chorób grzybowych oraz zapobiegania szkodom wyrządzanym przez te patogeny,

c) kontrole występowania szkodników owadzich (zwyczajne i nadzwyczajne), kontrola zapędraczenia, jesienne poszukiwania szkodników sosny, rozpoznawanie występowania szkodników w poszczególnych stadiach rozwoju,

d) rozpoznawanie drzew trocinkowych,

e) chemiczne zwalczanie owadów,

f) rozpoznawanie chorób nasion, sadzonek i drzew, profilaktyka i zwalczanie,

g) ochrona lasu przed szkodami powodowanymi przez roślinożerne ssaki

h) sporządzanie dokumentacji z wyników poszukiwań szkodników, sporządzanie kart sygnalizacyjnych, meldunków dotyczących stanu zagrożenia lasu, wyników obserwacji występowania patogenów i szkodników,

i) czynności z zakresu profilaktyki przeciwpożarowej (planowanie i wykonywanie pasów p.poż., organizowanie i udział w systemie obserwacji, ostrzegania i powiadamiania o pożarach),

j) rozpoznawanie i ocena nasilenia szkód przemysłowych oraz będących skutkiem

antropopresji.

4. Ochrona przyrody.
Znajomość form ochrony przyrody występujących w Lasach Państwowych: rezerwaty, parki krajobrazowe, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin i zwierząt, w tym ochrona strefowa, obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne i specyfiki ochrony gatunkowej roślin, grzybów, zwierząt.

a) zapoznanie się z aktami prawnymi, tworzącymi formy ochrony przyrody na terenie nadleśnictwa,
b) zapoznanie się z dokumentacją, związaną z ochrona przyrody,
c) czynny udział w aktualizacji bazy danych o zasobach przyrodniczych nadleśnictwa z praktycznym rozpoznawaniem gatunków chronionych roślin, grzybów i zwierząt,
d) sporządzanie dokumentów aktualizujących ewidencje prawnych form ochrony przyrody,
e) uczestniczenie, w miarę możliwości, w tworzeniu planów ochrony dla wyżej wymienionych form ochrony przyrody.

5. Użytkowanie lasu.

a) planowanie rozmiaru użytkowania z uwzględnieniem podziału na poszczególne rodzaje cięć i stosowanych rębni (właściwe przeprowadzanie szacunków brakarskich),
b) prowadzenie cięć, organizacja pracy na zrębie powierzchni cięć, wyznaczanie powierzchni cięć, szlaków zrywkowych, składnic przyzrębowych, problematyka bezpieczeństwa pracy przy pozyskaniu drewna,
c) odbiór i klasyfikacja drewna, ewidencjonowanie drewna, cechowanie,
d) sporządzanie kwitów wywozowych, zrywkowych, protokołów przekazania drewna, specyfikacji jakościowych,
e) wydawanie drewna drobnym odbiorcom,
f) uprzątanie powierzchni zrębowych,
g) kierowanie zrywką i transportem drewna.

6. Łowiectwo.

a) rozpoznawanie szkód łowieckich w uprawach leśnych i rolnych, młodnikach i drzewostanach oraz stosowanie sposobów zapobiegania tym szkodom we współpracy z kołami łowieckimi, inwentaryzacja zwierzyny,
b) szacowanie szkód łowieckich w uprawach rolnych i w drzewostanach,
c) planowanie zagospodarowania łowieckiego (poletka łowieckie, urządzenia łowieckie, planowanie i wykonywanie dokarmiania zwierzyny.

7. Pozostałe działy gospodarki leśnej.

a) zagospodarowanie turystyczne i wykonywanie innych zadań z zakresu

udostępniania lasu (wyznaczanie i urządzanie miejsc wypoczynku, ścieżek zdrowia i edukacyjnych, parkingów, rozmieszczanie tablic informacyjnych itp.),

b) ochrona lasu przed szkodnictwem (współdziałanie ze strażą leśną, policją),

c) ustalanie stanu posiadania gruntów w zarządzie Lasów Państwowych w terenie (oznaczanie granic, słupki graniczne),

d) inne czynności i zadania wynikające z bieżących potrzeb i specyfiki leśnictwa, nadleśnictwa.

Załącznik nr 2 do zarządzenia nr 59
Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych
z dnia 7 września 2012 roku
w sprawie stażu absolwentów w Lasach Państwowych.

## Ramowy program stażu absolwentów wyższych szkół leśnych

### I. Założenia ogólne.

Głównym celem stażu jest przygotowanie do pracy na stanowiskach samodzielnych i kierowniczych w Służbie Leśnej. Wskazane jest modyfikowanie programu stażu nawiązujące do docelowego stanowiska pracy na jakim przewiduje się zatrudnić stażystę po zakończeniu stażu.
Realizacja kolejnych etapów stażu winna wynikać z normalnego toku prac gospodarczych w nadleśnictwie oraz zawierać, w miarę możliwości, wszystkie elementy procesu kierowania poczynając od rozpoznawania zadań do wykonania, rozmiaru tych zadań w porównaniu do możliwości własnych ich wykonania.
Stażysta powinien posiąść umiejętność oceny właściwego przebiegu realizacji zadań, ich jakości, słuszności wyboru sposobów (metod) wykonania.
Realizacja programu stażu winna wyposażyć stażystę w następujące, główne umiejętności:

a) planowanie zadań gospodarczych w nadleśnictwie (opracowywanie wniosków gospodarczych, harmonogramów prac, w powiązaniu z ekonomicznymi aspektami działalności,
b) organizowanie wykonania zadań na terenie nadleśnictwa (określanie zadań leśnictw i innych komórek organizacyjnych, organizowanie współdziałania pomiędzy leśnictwami i nadleśnictwem oraz udzielania wzajemnej pomocy, określanie rodzaju i rozmiaru niezbędnych do wykonania zadań nadleśnictwa, usług zewnętrznych itp.),
c) kierowanie wykonywaniem zadań gospodarczych i kontrola wykonania przez leśniczych,
d) współpraca z jednostką nadzorującą, administracją samorządową, zespołem ochrony lasu, strażą leśną i pożarną, policją, organizacjami ochrony przyrody i środowiska, szkołami itp.),
e) wykonywanie niezbędnych prac planistycznych i biurowych związanych z pełnieniem obowiązków na kierowniczym stanowisku w tym pełna znajomość SILP w nadleśnictwie,
f) zamówienia publiczne.

### II. Problematyka szczegółowa stażu.

1. Przyrodniczo-leśne, organizacyjne i ekonomiczne warunki działalności

nadleśnictwa.

a) zapoznanie się z planem urządzenia gospodarstwa leśnego, mapami i planami gospodarczymi, ekonomiczno - finansowymi i inną dokumentacją, istotną dla działalności nadleśnictwa oraz zapoznanie się ze stanem lasów nadleśnictwa,

b) zapoznanie się z regulaminem organizacyjnym nadleśnictwa oraz systemem zarządzania i obiegu informacji z wykorzystaniem SILP do tego celu,

c) zapoznanie się z obowiązkami, kompetencjami i uprawnieniami poszczególnych stanowisk pracy,

d) zapoznanie się z podstawowymi aktami prawnymi dotyczącymi Lasów Państwowych i spełniania przez nie podstawowych ich zadań (ustawy: o lasach, ochronie przyrody, ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz ustawy dot. dokonywania ocen oddziaływania na środowisko; najważniejsze akty wykonawcze do ustawy o lasach dotyczące zasad gospodarki finansowej, Służby Leśnej, umundurowania, gospodarki mieszkaniowej, uznawania lasów za ochronne, sporządzania planów urządzenia lasu, zasad współdziałania Lasów Państwowych z Policją, zasad nabywania gruntów przeznaczonych do zalesienia),

e) zapoznanie się z obowiązującymi podstawowymi instrukcjami i zasadami gospodarki leśnej oraz innymi przepisami prawnymi dotyczącymi zakresu działania nadleśnictwa.

2. Praktyczne wykonywanie obowiązków, pod kontrolą, na wybranych stanowiskach pracy w nadleśnictwie (w tym inżyniera nadzoru, zastępcy nadleśniczego oraz głównego księgowego).
3. Staż w leśnictwie polegający na zapoznaniu się z codziennymi obowiązkami leśniczego i jego głównymi zadaniami wynikającymi z prowadzenia gospodarki leśnej, w tym praktyczna umiejętność posługiwania się rejestratorem leśniczego.
4. Udział, w miarę możliwości w pracach zespołu ochrony lasu w okresie oceny wyników badań zapędraczenia oraz jesiennych poszukiwań szkodników sosny, a także udział w akcjach ograniczania populacji szkodliwych owadów i zwalczania chorób grzybowych.
5. Praktyczne wykonywanie (pod nadzorem) prac związanych z:
   a) wyznaczaniem drzew do usunięcia w cięciach pielęgnacyjnych,
   b) kontrolą wykonania planu zabezpieczenia przeciwpożarowego,
   c) sporządzaniem wniosków gospodarczych,
   d) kontrolą wykonania prac leśnych w leśnictwie i prawidłowości sporządzania dokumentacji związanej z tymi pracami,
   e) oceną udatności upraw i produkcji szkółkarskiej połączoną z wnioskowaniem o przyczynach jej obniżenia,
   f) wyborem drzewostanów i drzew nasiennych,
   g) czynnym udziałem w aktualizacji bazy danych o zasobach przyrodniczych nadleśnictwa; praktycznym rozpoznawaniem gatunków chronionych roślin, grzybów i zwierząt.
6. Zapoznanie się z działalnością inwestycyjno - remontową i innymi szczególnymi działami gospodarczymi nadleśnictwa.
7. Zapoznanie się z zasadami obrotu drewnem, elementami marketingu na poziomie

nadleśnictwa.

8. Wykonywanie prac z zakresu ograniczania szkodnictwa leśnego - ewidencji wykroczeń, prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach przeciwko sprawcom szkód leśnych, współpraca w tym zakresie z Policją, strażą leśną.
9. Wyjazdy - oddelegowania do innych nadleśnictw w celu zapoznania się z istotnymi dla przyszłej pracy zagadnieniami, nie występującymi w okresie stażu w macierzystej jednostce.
10. Uczestnictwo w konsultacjach społecznych (w tym dotyczących tworzenia planów dla obszarów Natura 2000).

W ramach stażu stażysta powinien uczestniczyć we wszystkich naradach technicznych, szkoleniach itp., organizowanych w nadleśnictwie. Powinien także ukończyć kurs z zakresu bhp III stopnia, brakarstwa, a także, w miarę możliwości: organizacji i kierowania oraz controllingu I stopnia.

Załącznik nr 3 do zarządzenia nr 59
Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych
z dnia 7 września 2012 roku
w sprawie stażu absolwentów w Lasach Państwowych.

Strona tytułowa.

Nadleśnictwo:
Leśnictwo:

**DZIENNIK PRZEBIEGU STAŻU**

Imię i Nazwisko
stażysty:.....

- wykształcenie (nazwa ukończonej szkoły, rok ukończenia):.....
.....
.....

- opiekun
stażysty/.....

Strony następne:

| LP. | Rodzaj wykonywanej pracy | Przebieg czynności, data, miejsce pracy | Uwagi stażysty |
|---|---|---|---|
| | | | |

- Uwagi i podpis potwierdzającego wykonanie pracy

Strony następne:
- Uwagi stażysty o przebiegu stażu

- Ocena nadleśniczego dotycząca pracy stażysty i przebiegu stażu

Załącznik nr 4 do zarządzenia nr 59
Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych
z dnia 7 września 2012 roku
w sprawie stażu absolwentów w Lasach Państwowych.

.....
*(miejscowość/data)*

*Pieczęć jednostki organizacyjnej*
*Lasów Państwowych*

Znak: .....

**ZAŚWIADCZENIE UKOŃCZENIA STAŻU**
**W LASACH PAŃSTWOWYCH**

Zaświadcza się, że Pan/Pani ..... urodzony/a dnia .....
w .....

- w okresie od ..... do ..... odbył/a staż w tutejszej jednostce organizacyjnej Lasów Państwowych, o którym mowa w Zarządzeniu nr ..... Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia ..... 2012 r. w sprawie stażu absolwentów w Lasach Państwowych, na zasadach określonych w tym zarządzeniu

- dnia ..... zdał/a egzamin stażowy przed Komisją powołaną przez ....., obejmujący sprawdzenie wiedzy i kompetencji zawodowych nabytych w trakcie stażu oraz ocenę zaangażowania stażysty w realizacje programu stażu;

- w wyniku egzaminu uzyskał/a ocenę ..... .

.....
*(podpis kierownika jednostki organizacyjnej LP lub osoby upoważnionej)*